

TILINPÄÄTÖSANALYYSI RAAHEN ENERGIA OY:LLE

Henna Ojala
Opinnäytetyö
Syksy 2012
Liiketalouden koulutusohjelma
Oulun seudun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma

Tekijä: Henna Ojala

Opinnäytetyön nimi: Tilinpäätösanalyysi Raahen Energia Oy:lle

Työn ohjaaja: Juhani Kurula

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Syksy 2012

Sivumäärä: 31 + 8

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Raahen Energia Oy. Tavoitteena oli tutkia yrityksen taloudellista tilannetta ja kehitystä sekä verrata saatuja tuloksia toimialan yleiseen kehitykseen. Tilinpäätösanalyysi toteutettiin laskemalla kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuja sekä kassavirtalaskelmat tarkasteluvuosilta.

Teoreettisessa viitekehityksessä käsiteltiin erilaisia tilinpäätösanalyysijä, tilinpäätöksen hyväksikäyttöä ja analyysin eri vaiheita sekä menetelmiä. Opinnäytetyössä esiteltiin myös lasketut tunnusluvut ja niiden laskukaavat sekä kassavirtalaskelma.

Finnvera julkaisee eri toimialojen tilinpäätöksistä laskettuja, taloudellista tilannetta kuvaavia tunnuslukuja vuosikohtaisesti. Vertailutietoina käytettiin toimialaa: sähkö-, kaasu- ja lämpöhuoltoa ja jäähdytysliiketoimintaa. Raahen Energia Oy:n laskettuja tunnuslukuja verrattiin Finnveran tilinpäätöstietoihin sekä Yritystutkimus Ry:n antamiin ohjearvoihin. Lasketuissa tunnusluvuissa ja kassavirtalaskelmissa käytettiin vuosia 2007 – 2011. Näin yrityksen toiminnasta saatiin tarpeeksi laaja kuva.

Opinnäytetyössä käytetyt tunnusluvut on laskettu Jyrki Niskasen ja Mervi Niskasen Tilinpäätösanalyysi kirjan ja Yritystutkimus Ry:n ohjeiden mukaisesti. Kassavirtalaskelma käytiin läpi Yritystutkimus Ry:n kassavirtalaskelman ohjeiden mukaisesti.

Tilinpäätösanalyysin tuloksista selvisi, että Raahen Energia Oy:llä on taloudellisesti hyvät toimintaedellytykset kannattavuuden ja vakavaraisuuden tunnusluvuilla mitattuna. Myös maksuvalmiuden voidaan katsoa olevan kunnossa.

Asiasanat: tilinpäätösanalyysi, tunnusluvut, kassavirtalaskelma

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme of Business Economics

Author: Henna Ojala

Title of thesis: Analysis of the Financial Statements for Raahen Energia Oy

Supervisor: Juhani Kurula

Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2011

Number of pages: 31 + 8

This bachelor's thesis was commissioned by Raahen Energia Oy. The purpose of this study was to find out the company's financial situation and development, and to compare the result profits to the general annual development of the industry. The analysis of the financial statements was done by calculating the financial ratios of profitability, liquidity and solidity, as well as cash flow statements during the years of analysis.

The theoretical part deals with different types of financial statement analyses, uses of financial statements and different stages and methods of analysis. This bachelor's thesis presented also calculated ratios, their formulas and cash flow statement.

Finnvera publishes financial ratios of different industries annually. The ratios present the financial situation in the branch on average. The following industries were compared: supply of electricity, gas and heat, as well as cooling business. The ratios calculated for Raahen Energia Oy were compared to the information in Finnvera's financial statements and Yritystutkimus Ry's reference values. The ratios and cash flow statements were examined in the years 2007 – 2011, thus giving an extensive enough a picture of the company's operation.

The ratios in this bachelor's thesis were calculated according to the book by Jyrki and Mervi Niskanen on the analysis of the financial statements, and Yritystutkimus Ry's directions. The cash flow statement was examined according to the instructions of Yritystutkimus Ry.

The results showed that Raahen Energia Oy has good operating conditions measured by both profitability and solvency. Also liquidity was good.

Keywords: analysis of financial statements, ratios, cash flow

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TILINPÄÄTÖSANALYYSI	6
2.1 Tilinpäätösanalyysit ja niiden tasot	6
2.2 Tilinpäätöksen hyväksikäyttö	7
2.3 Analyysin vaiheet ja menetelmät	8
3 TILINPÄÄTÖKSEN TUNNUSLUKUANALYYSI	9
3.1 Kannattavuus	10
3.1.1 Voittoprosentit	10
3.1.2 Koko pääoman tuotto prosentti	12
3.1.3 Sijoitetun pääoman tuotto prosentti	13
3.1.4 Oman pääoman tuotto prosentti	13
3.2 Maksuvalmius	14
3.2.1 Quick ratio	14
3.2.2 Current ratio	15
3.3 Vakavaraisuus	16
3.3.1 Omavaraisuusaste	16
3.3.2 Suhteellinen velkaantuneisuus	17
4 KASSAVIRTALASKELMA	18
4.1 Kassavirtalaskelma (Yritystutkimus Ry)	19
4.2 Kassavirtalaskelman jäämät	23
4.2.1 Toimintajäämä	23
4.2.2 Rahoitusjäämä	23
4.2.3 Investointijäämä	24
4.3 Kassavirtalaskelman tulkintaa	24
5 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	25
5.1 Tunnuslukuanalyysi	25
5.2 Kassavirtalaskelmat	27
6 POHDINTA	29
LÄHTEET	31

1 JOHDANTO

Työn toimeksiantaja Raahen Energia Oy on Raahen kaupungin omistama yhtiö. Se on osakeyhtiö, joka työllisti vuoden 2011 lopulla 28 henkilöä. Raahen energialaitos yhtiöitettiin kesällä 2000, ja Raahen Energia Oy aloitti liiketoimintansa 1.8.2000. Sen pääliiketoiminnot ovat sähkönsiirto ja kaukolämpöliiketoiminta Raahen alueella. Raahen Energia Oy:llä ei ole sähköenergian myyntitoimintaa. Vuoden 2011 lopulla sähköverkkoyhtiöllä oli asiakkaita 7 805 ja kaukolämpöasiakkaita 1 880.

Opinnäytetyöni aiheena on tilinpäätösanalyysi Raahen Energia Oy:lle. Aihe kiinnosti minua, koska työskentelen Oulun Sähkönmyynti Oy:llä ja Oulun Sähkönmyynti Oy toimii Raahen Energia Oy:n toimitusvelvollisena sähköenergian myyjänä ja Raahen Energia Oy on Oulun Sähkönmyynti Oy:n osakas 3,55 prosentilla.

Opinnäytetyöni tavoitteena on tutkia energia-alalla toimivan toimeksiantajayrityksen tunnuslukuja ja kassavirtoja tilinpäätösanalyysin avulla. Työssäni keskityn tilinpäätösanalyysiin, johon sisältyy tunnuslukuanalyysi ja kassavirtalaskelmat. Analyyseissä tarkastelen yrityksen tilinpäätöksiä tilikausilta 2007 - 2011, jotta saadaan tarpeeksi laaja kuva yrityksen toiminnasta. Valituissa kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnusluvuissa vertaan tuloksia yrityksen omaan kehitykseen sekä toimialan yleiseen kehitykseen Finnveran tilinpäätöstietojen avulla. Vertasin tuloksia myös Yritystutkimus Ry:n antamiin ohjearvoihin.

Työssäni käytän aineistona tilinpäätösanalyysiä käsittelevää kirjallisuutta. Tärkeimmät kirjat työssäni olivat Jyrki Niskasen ja Mervi Niskasen kirja Tilinpäätösanalyysi sekä Yritystutkimus Ry:n Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. Tässä opinnäytetyössä Raahen Energia Oy:n tilinpäätösanalyysiä käyn pitkälti läpi Yritystutkimus Ry:n suositusten mukaisesti.

2 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

2.1 Tilinpäätösanalyysit ja niiden tasot

Tilinpäätösanalyysien laajuus voi vaihdella yrityksen yksittäisistä tunnusluvuista koko toimialan kattavaan analyysiin. Tilinpäätösanalyysijä voidaan tehdä monin eri tavoin, koska tiedon tarve yrityksen taloudesta voi olla hyvin monipuolista. (Salmi 2005, 114.)

Koko toimialan menestystä ja toimintaedellytyksiä arvioidaan toimiala-analyysin avulla. Toimialatilastoja tuottavat monet erilaiset tahot, muuan muassa rahoituslaitokset, toimialaorganisaatiot ja korkeakoulut. Koko toimialan tilanteesta voidaan tehdä johtopäätöksiä toimialatilastojen avulla ja suhteuttaa yksittäinen yritys omaan toimialaansa. Koko yrityksen toiminnan kattavasta analyysistä käytetään nimitystä yritysanalyysi. Laajimmillaan se voi kattaa talouden, johdon, järjestelmät, muut resurssit, tuotteet ja kilpailuaseman. Näiden lisäksi yritysanalyysi voi kattaa toimintaympäristöt ja sen kehitysnäkymät. Voidaan myös tehdä sijoitusanalyysi, joka liittyy ulkopuolisten pääomasijoittajien kiinnostukseen. (Salmi 2005, 114.)

Tilinpäätösanalyysi on kehittyneempi analyysi, jossa tarkastelu kohdistuu yksittäiseen yritykseen tai konserniin. Tilinpäätösanalyysissä tarkastellaan kattavammin yrityksen taloudellisen menestyksen osatekijöitä, ja se perustuu tilinpäätöksestä laskettaviin tunnuslukuihin. Yrityksen kehitystä arvioidaan erilaisten tunnuslukujen, niiden tasojen ja muutoksien perusteella sekä muiden menetelmien avulla. Tilinpäätösanalyysissä pyritään saamaan eri vuodet ja yritykset keskenään vertailukelpoisiksi. Lukuarvojen lisäksi tilinpäätösanalyysissä pyritään arvioimaan lukuihin vaikuttavia tekijöitä. Näin pystytään arvioimaan yksityiskohtaisemmin, kertovatko tunnusluvut pidemmän aikavälin muutoksesta vai ovatko joidenkin tunnuslukujen arviot satunnaisia. Kassavirta-analyysillä tarkoitetaan luopumista suoriteperusteista ja näkökulman muutosta pelkästään rahan kassaan tulon ja kassasta menon eli rahavirran riittävyden ja sen suuruuden tarkasteluun. Usein tilinpäätösanalyysiä ja kassavirta-analyysiä käytetään täydentämään toisiaan. (Niskanen & Niskanen 2003, 10; Salmi 2005, 114; Yritystutkimus ry 2011, 17.)

2.2 Tilinpäätöksen hyväksikäyttö

Kirjanpitolaki on asettanut tilinpäätökselle vaatimuksen, jonka mukaan sen tulee antaa riittävät ja oikeat tiedot yrityksen taloudellisesta asemasta sekä toiminnan tuloksesta. Tilinpäätösanalyysi auttaa rahoittajia ja muita sidosryhmiä päätöksenteossa. Tilinpäätösanalyysin tuottama tieto voi olla kuvailevaa, selittävää, ennustavaa ja toimintaohjeita antavaa. (Kinnunen, Leppiniemi, Puttonen & Virtanen 2002,, 93, 101.)

Tilinpäätöstietojen hyväksikäyttäjien joukko on hyvin laaja ryhmä. Periaatteessa se kattaa kaikki ne tahot, joille yrityksen taloudellisesta menestyksestä on jonkinlaista merkitystä ja tämän takia tilinpäätösinformaatio kiinnostaa niitä. Sidosryhmät, joiden kanssa yrityksellä on välitön taloudellinen vuorovaikutussuhde saatujen pääomapanosten, tuotannontekijöiden ja niistä maksettavien vastikkeiden vuoksi, ovat tärkeimpiä tilinpäätösanalyysin hyväksikäyttäjiä. Näitä ovat oman ja vieraan pääoman sijoittajat eli rahoittajat, hankkijat eli tavaroiden ja palveluiden toimittajat sekä myös yrityksen henkilöstö. Rahoittajien mielenkiinto yrityksen talouteen liittyy yrityksen mahdollisuuksiin suoriutua sovitusta lainojen lyhennyksistä ja korkomaksuista ajallaan eli vakavaraisuudesta. Hankkijoiden kiinnostus kohdistuu yrityksen lyhyen tähtäimen maksuvalmiuteen. Henkilöstön mielenkiinto liittyy taloudelliseen menestykseen eli kannattavuuteen. Myös asiakkailta voi olla tarvetta saada tietoa yrityksen talouteen liittyvistä asioista. Lisäksi käyttäjillä, jotka ovat etäisemmässä suhteessa yritykseen, voi olla kiinnostusta tilinpäätösinformaatiota kohtaan. Tällaisia ovat muuan muassa kilpailijat, jotka arvioivat yrityksen kilpailukykyä, sekä eri viranomaiset, kuten verottaja. Kuten edellä mainittiin, hyväksikäyttäjien motiivit ovat yrityksen talouden analysoimiseksi toisistaan poikkeavia, koska yrityksen talouden osatekijöiden ensisijainen kiinnostus vaihtelee sen mukaan, minkälainen taloudellinen intressi asianomaisella sidosryhmällä on yritykseen. (Kinnunen ym. 2002, 87-91.)

Yksi tärkeimmistä energia-alaa valvovista tahoista on energiamarkkinavirasto. Sähkön vähittäismyyjillä ja verkkonhaltijoilla on velvollisuus ilmoittaa verkkopalveluhinnat sekä sähköenergian hinnat, joilla ne tarjoavat sähköä toimitusvelvollisuuden piirissä oleville asiakkaille. Energiamarkkinavirasto kerää ja julkaisee sähkөөn liittyviä tilastotietoja sekä ylläpitää sähköenergian tarjoushintojen vertailupalvelua Internet-osoitteessa www.sahkonhinta.fi. Energiamarkkinavirasto valvoo myös energialain noudattamista. Sähkömarkkinoita säädellään sähkömarkkinalailla sekä sen nojalla annetuilla säädöksillä. Energiamarkkinaviraston tehtävänä

on valvoa sähkömarkkinalainsäädännön noudattamista sekä edistää kilpailulle perustuvien sähkömarkkinoiden toimintaa. (Energiamarkkinavirasto 2012, hakupäivä 28.10.2012.)

2.3 Analyysin vaiheet ja menetelmät

Tilinpäätösanalyysi voidaan jakaa kolmeen eri vaiheeseen. Ensimmäisessä vaiheessa tilinpäätösanalyysin perustiedot muokataan. Niitä ovat tuloslaskelma, tase- ja liitetiedot. Muokkauksen tavoitteena on standardoida lähtöaineisto. Jotta yritys- ja vuosikohtaista tilinpäätösinformaatiota tai saman yrityksen eri tilikausia voidaan vertailla muiden yritysten kanssa, standardoitu lähtöaineisto on käytännössä ehdoton perusedellytys. Tilinpäätöksen oikaiseminen on nykyisin enimmäkseen tilinpäätöserien uudelleen järjestämistä. Vuoden 1997 lopussa annettujen kirjanpitolain ja asetusten myötä suomalaisten yritysten tilinpäätösnormisto muutettiin Euroopan yhteisöjen tilinpäätösdirektiivien mukaiseksi. Tilinpäätösnormisto on nyt ratkaisevasti tiukempi kuin vielä vuosikymmenen sitten, ja siksi tilinpäätöksiä koskeva lainsäädäntö ei juuri anna yrityksille vaihtoehtoja tehdä omia tilinpäätöksen kirjauksia koskevia ratkaisuja, joten merkittävää tilinpäätöksen muokkaustarvetta ei ole. Tilinpäätöksen oikaisemisen lähtökohtana on tarve jalostaa tilinpäätöstietoja, niin että se parhaiten palvelee analyysin tekijän tarkoitusta. (Niskanen & Niskanen 2003, 19, 60.)

Tilinpäätösanalyysin toisessa vaiheessa valitaan mittauskohteet ja niiden mukaiset analyysimenetelmät. Tilinpäätösanalyysin tekijä ja käyttötarkoitus ratkaisevat, mitä tilinpäätösanalyysillä halutaan mitata, mitä menetelmiä tekijällä on mahdollista käyttää ja mitä menetelmiä on perusteltua käyttää. Huomioitavaa on, että aiemmin mainitut muokkaustoimenpiteet eivät ole mitenkään riippuvaisia aineiston tulevasta käyttötarkoituksesta. (Niskanen & Niskanen 2003, 19.)

Tilinpäätösanalyysin kolmannessa vaiheessa tutkitaan erilaisten valittavien tekniikoiden ja vertailukohteiden avulla yrityksen taloudellista menestystä. Käytettävät tekniikat voidaan luokitella tunnuslukuanalyysiin, kassavirta-analyysiin, prosenttimuotoiseen tilinpäätöksen laaditaan ja trendianalyysiin. (Niskanen & Niskanen 2003, 19.)

3 TILINPÄÄTÖKSEN TUNNUSLUKUANALYYSI

Tunnusluvut ovat mittareita, jotka lasketaan tilinpäätöksestä. Ne on kehitetty yrityksen avuksi mittaamaan taloudellista suorituskykyä. Tunnusluvut, jotka lasketaan tilinpäätöksen perusteella, voidaan jakaa kolmeen ryhmään. Ryhmään kuuluvat kannattavuuden, vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden tunnusluvut. Kannattavuuden tunnusluvuissa arvioidaan tuloksen riittävyttä. Yrityksen vakavaraisuutta arvioidaan tarkastelemalla pitkän aikavälin rahoitusrakenteeseen liittyviä riskejä, kun taas maksuvalmiuden tunnuslukujen arvioinnilla pyritään selvittämään lyhyemmän aikavälin rahoituksen riittävyyteen liittyviä riskejä. (Niskanen & Niskanen 2003, 8, 110.)

Tilinpäätöksen tunnusluvut esitetään pääasiassa suhdelukumuotoisina. Se tarkoittaa, että tunnusluvuissa suhteutetaan tilinpäätöksen erä johonkin toiseen tilinpäätöserään. Näitä voivat olla muuan muassa liikevaihto tai taseen loppusumma. Suhdelukumuotoisuus mahdollistaa vertailun eri vuosien ja erikokoisten yritysten välillä. (Niskanen & Niskanen 2003, 111.)

Tunnuslukuanalyysissä tilinpäätösaineiston luotettavuus vaikuttaa suuresti tunnuslukujen antamien mittaustulosten tarkkuuteen. Myös tunnuslukujen toimivuuden voidaan katsoa riippuvan kahdesta muusta tekijästä. Ensimmäisenä on validiteetti. Validiteetti tarkoittaa tunnusluvun kykyä mitata juuri sitä ominaisuutta, jota on tarkoituskin mitata. Tunnusluvun katsotaan olevan validi, kun mittaustulokset ovat keskimäärin oikeita eli harhattomia. Toista ominaisuutta kutsutaan nimellä reliabiliteetti eli luotettavuus. Reliabiliteetti tarkoittaa tunnusluvun kykyä antaa ei-sattumanvaraisia mittaustuloksia. Kun mittaustulosten hajonta on pieni, voidaan tunnusluvun sanoa olevan reliabiliteetti. (Niskanen & Niskanen 2003, 111.)

Laskettujen tunnuslukujen perusteella tehtävä arviointi kuuluu myös oleellisena osana tunnuslukuanalyysiin. Jos yhdestä yrityksestä tehdään yhden vuoden tietojen perusteella laskettuja tunnuslukuja, tästä harvoin voi tehdä johtopäätöksiä. Tämän takia tunnuslukuja pitää aina suhteuttaa johonkin vertailutietoon. Vertailutyytit voidaan jaotella kahteen ryhmään. Ensimmäinen vertailutyyppi on tiettyä vuotta koskeva ajallinen poikkileikkausanalyysi. Ajallisessa poikkileikkausanalyysissä yleensä verrataan samaa toimialaa edustavia yrityksiä tai toimialan keskiarvoja muihin yrityksiin tiettyinä vuosina. Toinen vertailutyyppi on peräkkäisten vuosien aikasarja-analyysi, jossa puolestaan seurataan yrityksen omaa kehitystä pidemmällä aikavälillä.

Tällöin johtopäätökset voidaan tehdä yrityksen taloudellisen tilan kehityksestä. (Niskanen & Niskanen 2003, 111.)

3.1 Kannattavuus

Kannattavuus on jatkuvan liiketoiminnan perusedellytys, ja se kuvaa liiketoiminnan taloudellista tulosta. Kannattavuutta voidaan mitata joko absoluuttisesti tai suhteellisesti. Absoluuttisella kannattavuudella mitataan yrityksen liiketoiminnan tuottojen ja kulujen erotusta eli voittoa. Absoluuttisen kannattavuuden mittarina voidaan käyttää muuan muassa nettotulosta tai liikevoittoa. Tilinpäätöstunnusluvut ovat suhteellisia kannattavuusmittareita, joissa absoluuttinen kannattavuus jaetaan suhteuttavalla tilinpäätöserällä. Taseen pääomaerät ovat teoreettisesti parhaita suhteuttavia eriä. Suhteellinen kannattavuus mittaa yrityksen voiton suhdetta yritykseen sijoitettuun pääomaan nähden ja on tärkeä siksi, että sen avulla muutokset eri kausien välillä ja rahamääräiset erot voidaan eliminoida. Näin saadaan erikokoiset yritykset ja eri kaudet vertailukelpoisiksi. Kannattavuutta mitataan yleensä koko yrityksen tasolla tilinpäätösanalyysissä. Ensisijaisesti tilinpäätösanalyysin tunnusluvut mittaavat lyhyen aikavälin kannattavuutta. Vertailemalla useiden peräkkäisten vuosien analyysituloksia, voidaan tarkastella pitkän aikavälin kannattavuutta. (Niskanen & Niskanen 2003, 112; Salmi 2005, 227; Yritystutkimus ry 2011, 60.)

3.1.1 Voittoprosentit

Suhteellisessa tarkastelussa tuloslaskelman kaikki erät suhteutetaan liiketoiminnan tuottoihin eli liikevaihtoon, johon on lisätty liiketoiminnan muut säännölliset tuotot. Näitä prosenttilukuja voidaan kutsua tulos- tai voittoprosenteiksi. Voittoprosentteja käytetään yleensä, kun tarkastellaan kausien välisiä muutoksia, vertaillaan yritystä saman alan yritykseen tai koko toimialaan tai, kun asetetaan kannattavuustavoitteita. Se, mistä kohtaa tuloslaskelmaa voittoprosentti lasketaan, kertoo, mistä tuloslaskelman osasta vastataan ja mihin halutaan kiinnittää huomiota. (Salmi 2005, 148-149.)

Liiketulos on virallisen tuloslaskelmakaavan ensimmäinen niin sanottu välitulok. Se kertoo, kuinka paljon varsinaisen liiketoiminnan tuotoista on jäljellä ennen veroja ja rahoituskuluja. Laskettaessa liiketulosprosenttia jaetaan liiketulos liiketoiminnan tuotoilla, jotka sisältävät liikevaihdon ja liiketoiminnan muut kulut. Liiketulosprosentti kertoo, kuinka paljon liiketoiminta tuottaa tulosta suhteessa liiketoiminnan tuottoihin. Liiketulosprosenttia ei tulisi vertailla eri toimialojen välillä, vaan se soveltuu ensisijaisesti yksittäisen yrityksen kehityksen tarkasteluun. Tiettyjen toimialojen

sisäiseen tarkasteluun liiketulosprosenttia voidaan joissain määrin käyttää. (Niskanen & Niskanen 2003, 112-113.)

$$\text{Liiketulosprosentti} = \frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Yritystutkimus Ry antaa liiketulosprosentille seuraavanlaiset ohjearvot:

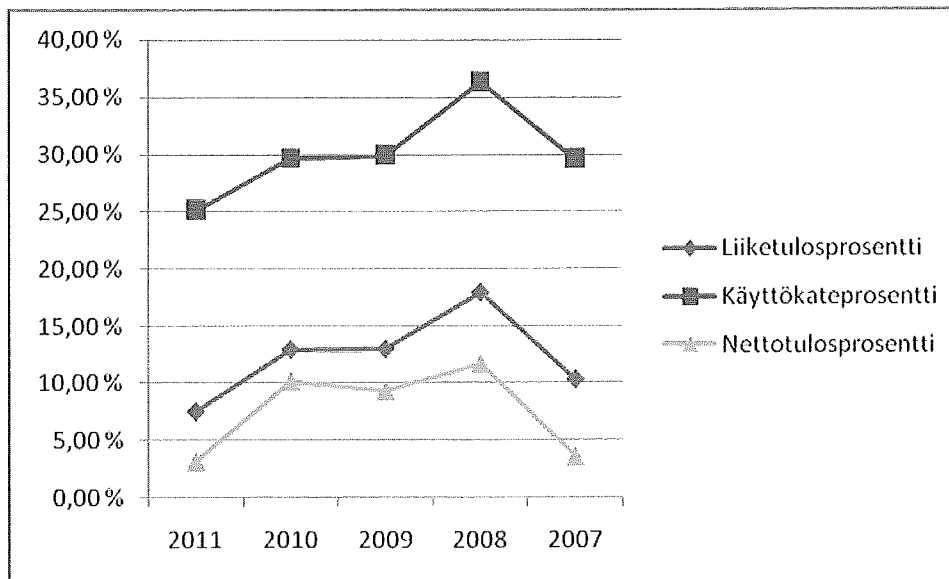
yli 10 %	hyvä
5 – 10 %	tydyttävä
alle 5 %	heikko

Käyttökateprosentti on myös voittoprosenttiperusteinen tunnusluku. Käyttökate ei saada suoraan virallisen tuloslaskelman välituloksesta vaan se saadaan oikaistun tuloslaskelman välituloksesta. Kun liiketulokseen lisätään tuloslaskelmassa olevat poistot ja arvonalentumiset saadaan käyttökate. Käyttökateprosentti kertoo liiketoiminnan tuloksen ennen poistojen ja rahoituserien vähentämistä. Käyttökateprosenttia voidaan verrata ainoastaan saman toimialan yritysten kesken. Vertailukelpoisuutta toimialan sisälläkin voi heikentää se, että yritykset voivat omistaa tuotantovälineensä itse tai ovat vuokranneet ne kokonaan tai osittain. (Leppiniemi & Kykkänen 2009, 163; Yritystutkimus ry 2011, 60-61.)

$$\text{Käyttökateprosentti} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

Kolmas voittoprosentti on nettotulos, joka kertoo, voidaanko yrityksen toimintaa pitää kannattavana. Jotta toiminta on kannattavaa, tulee nettotuloksen olla positiivinen. Nettotuloksen vaadittava vähimmäistaso ja riittävyys määräytyvät muun muassa voitonjakotavoitteiden ja pääomarakenteen vahvistamispyrkimysten mukaan. Liiketulokseen lisätään tuloslaskelman rahoitustuotot ja vähennetään rahoituskulut ja verot. Nettotulosprosentille ei voida antaa ohjearvoja, koska se on pitkälle yksityiskohtainen. Se riippuu toimialasta, kilpailustrategiasta ja omaisuuden ja pääoman rakenteesta. (Salmi 2005, 151; Yritystutkimus ry 2011, 62.)

$$\text{Nettovoittoprosentti} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

KUVIO 1. Raahen Energia Oy:n voittoprosentit

3.1.2 Koko pääoman tuotto prosentti

Koko pääoman tuotto prosentissa tarkastellaan kannattavuutta koko yrityksen näkökulmasta. Osoittajana ovat mukana absoluuttista kannattavuutta kuvaava suure, johon sisältyvät vieraalle sekä omalle pääomalle kuuluvat voitto-osuudet eli käytännössä nettotulos ja rahoituskulut. Tilikauden tuloverot on myös otettu mukaan tunnusluvun osoittajaan Yritystutkimus Ry:n ohjeiden mukaisesti. Koko pääoman tuotto prosentin jakajana käytetään taseen loppusummaa eli periaatteessa yrityksen koko pääomaa. (Niskanen & Niskanen 2003, 114; Leppiniemi & Kykkänen 2009, 165; Salmi 2005, 159.)

$$\text{Koko pääoman tuotto prosentti} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{Rahoituskulut} + \text{Verot}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Rahoituskulut = korkokulut ja muut rahoituskulut + kurssitappiot

Yritystutkimus Ry antaa koko pääoman tuotto prosentille seuraavanlaiset ohjearvot:

yli 10 %	hyvä
5 - 10 %	tydyttävä
alle 5 %	heikko

3.1.3 Sijoitetun pääoman tuotto prosentti

Yksi yleisimmin käytetty kannattavuuden mittari on sijoitetun pääoman tuotto prosentti. Se mittaa suhteellista kannattavuutta. Sijoitetun pääoman tuotto prosentti on riippumaton yrityksestä ja sen toimialasta. Yritystä tarkastellaan pelkästään pääoman sijoittajan näkökulmasta ja ainoastaan pääoman tuotto ratkaisee. Se eroaa koko pääoman tuotto prosentista siten, että jakajana on velkojen yritykseen sijoittama pääoma koko pääoman sijasta. Jakajana olevalla sijoitetulla pääomalla tarkoitetaan oikaistua omaa pääomaa ja sijoitettua vierasta pääomaa. Sijoitettua vierasta pääomaa ovat kaikki vieraan pääoman erät, joista maksetaan korkoa tai tuottoa. Sijoitetun pääoman tuotto prosentti kertoo, kuinka paljon yritys on saanut tuottoa siihen sijoitetulle, tuottoa vaativalle pääomalle. Tunnusluvun vertailtavuutta voi eri yritysten kesken heikentää se, ettei ole tiedossa riittäviä tietoja vieraan pääoman jakamisesta korolliseen ja korottomaan pääomaan. (Niskanen & Niskanen 2003, 114; Yritystutkimus ry 2011, 65.)

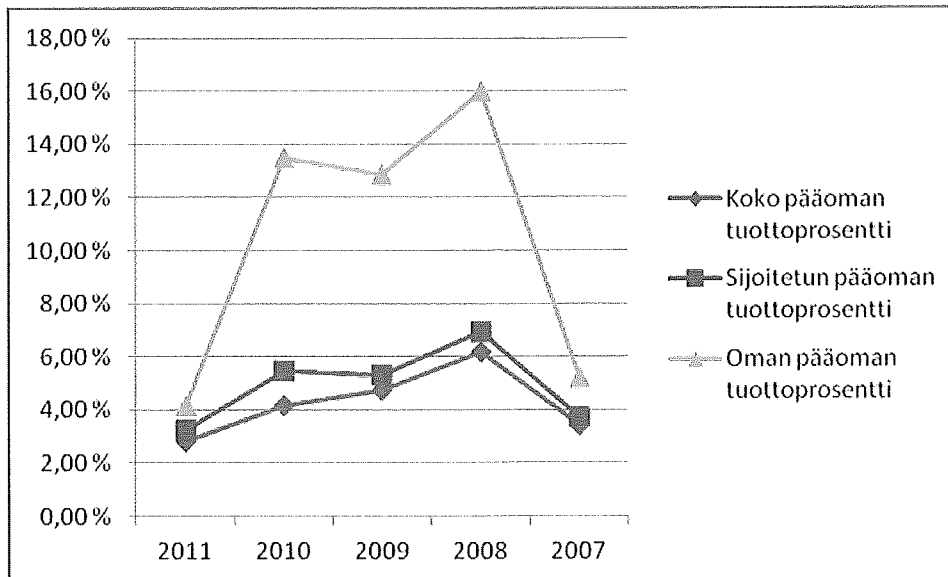
$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto prosentti} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{Verot}}{\text{Sijoitettu pääoma}} \times 100$$

Sijoitettu pääoma = oikaistu oma pääoma + sijoitettu korollinen vieras pääoma

3.1.4 Oman pääoman tuotto prosentti

Oman pääoman tuotto prosentti on omistajan näkökulmasta laskettu verojen jälkeinen oman pääoman tuotto prosentti, joka mittaa yrityksen kykyä tehdä tuottoa omistajilta saaduille pääomille. Vieraan pääoman lisäksi yrityksen on pystyttävä aikaansaamaan tuottoa myös omalle pääomalle. Pääoman tuotto prosentteista oman pääoman tuotto prosenttiin vaikuttavat eniten mahdolliset arvonkorotukset. Osoittajana oman pääoman tuotto prosentissa on nettotulos, joka jaetaan oikaistulla omalla pääomalla. (Niskanen & Niskanen 2003, 116; Salmi 2005, 162; Yritystutkimus ry 2011, 65.)

$$\text{Oman pääoman tuotto prosentti} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Oikaistu oma pääoma}} \times 100$$

KUVIO 2. Raahen Energia Oy:n pääoman tuotto prosentit

3.2 Maksuvalmius

Maksuvalmiudella mitataan, kykeneekö yritys selviytymään jatkuvasti maksuvelvoitteistaan. Niillä tarkoitetaan muun muassa kykyä suoriutua juoksevista, lyhyellä aikavälillä erääntyvistä velvoitteistaan ja yllättävistä maksuista sekä hoitaa maksunsa ajallaan sekä edullisimmalla mahdollisella tavalla. Maksuvalmiuden mittareiden perustana ovat taseen lyhytvaikutteiset erät, eli käyttöpääoma, jota toisella nimellä kutsutaan liikepääomaksi. Mitä parempi maksuvalmius on, sen helpommin yritys selviytyy maksuistaan ja voi toteuttaa edullisemmin ostonsa, sillä hyvä maksuvalmius mahdollistaa käteisalennuksen hyväksikäyttämisen. Heikosta maksukyvyistä kertovat erääntyneet maksut, maksetut yliaikakorot ja kalliin lisärahoituksen käyttö. Yrityksen maksuvalmiuden tunnuslukuista ovat erityisesti kiinnostuneet velkojat ja tavarantoimittajat. Yleisimmin käytetyt maksuvalmiuden tunnusluvut ovat alla esitetyt quick ratio ja current ratio. (Niskanen & Niskanen 2003, 117; Leppiniemi & Kykkänen 2009, 167; Yritystutkimus ry 2011, 71.)

3.2.1 Quick ratio

Quick ratio on lyhytaikaisen maksuvalmiuden mittari, jossa huomioidaan ainoastaan nopeasti realisoitavissa oleva rahoitusomaisuus. Rahoitusomaisuuden määrää verrataan vain lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. Maksuvalmiuden arvioidaan olevan hyvä, jos rahoitusomaisuus riittää kattamaan lyhytaikaisen vieraan pääoman. Mitä vähemmän rahoitusomaisuutta on, kun verrataan lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan, sitä huolestuttavammalta rahoitusomaisuus vaikuttaa. Quick ratio -tunnusluvussa osoittajana on

rahoitusomaisuus, joka jaetaan lyhytaikaisella velalla. Osoittajasta on eliminoitu varastot, koska ne eivät välttämättä ole kovin nopeasti realisoitavissa. (Niskanen & Niskanen 2003, 120; Leppiniemi & Kykkänen 2009, 168.)

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat}} \times 100$$

Rahoitusomaisuus = Lyhytaikaiset saamiset + rahat ja rahoitusarvopaperit

Yritystutkimus Ry antaa quick rationille seuraavanlaiset ohjearvot:

yli 1	hyvä
0,5-1	tydyttävä
alle 0,5	heikko

3.2.2 Current ratio

Current ratiota käytetään yleisesti yrityksen maksuvalmiuden ja lyhytaikaisten velkojen maksukyvyyn mittarina. Current ratio on nettokäyttöpääoma ilmaistuna suhdelukumuodossa, mutta suhdelukumuotonsa vuoksi current ratiota voidaan pitää nettokäyttöpääoman luotettavampana maksuvalmiuden mittarina. Current ratio on samankaltainen tunnusluku kuin quick ratio. Current ratio ei mittaa yrityksen maksuvalmiutta niin ankarasti kuin quick ratio. Tunnusluku kertoo, riittävätkö yrityksen rahat selviytymiseen juoksevista maksuista. Tunnusluvun osoittajassa on rahoitus- sekä vaihto-omaisuus, joka jaetaan lyhytaikaisella velalla. (Niskanen & Niskanen 2003, 118; Leppiniemi & Kykkänen 2009, 168.)

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus} + \text{Vaihto-omaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat}} \times 100$$

Rahoitusomaisuus = Lyhytaikaiset saamiset + rahat ja rahoitusarvopaperit

Yritystutkimus Ry antaa current rationille seuraavanlaiset ohjearvot:

yli 2	hyvä
1-2	tydyttävä
alle 1	heikko

3.3 Vakavaraisuus

Vakavaraisuus kertoo, kykeneekö yritys suoriutumaan sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Vakavaraisuuden tunnusluvut kuvaavat käytännössä yrityksen oman ja vieraan pääoman suhdetta eli pääomarakennetta. Kun yritys on vakavarainen, sillä on omaa pääomaa niin paljon, että vieraan pääoman rahoituksesta syntyvät korkomaksut pystytään hoitamaan pitkällä aikavälillä niin hyvinä kuin huonoina aikoina. Varsinainen liiketoiminnan jatkuvuus ei siis vaarannu. Kun vieras pääoma on vallitsevampi yrityksen rahoitusrakenteessa, sitä huonompi on vakavaraisuus, ja näin yritykseen sanotaan liittyvän suurempi rahoitusriski. Vakavaraisuuden tunnuslukujen arviointi ei ole aina kovin yksinkertaista. Velkaantumisesta on myös etuja, siksi omavaraisuutta ei kaikissa markkinatilanteissa kannata päästää kasvamaan liian suureksi. Yksi tällainen voi olla vieraan pääoman omaa pääomaa pienempi tuottovaatimus, jota korkojen verovähennyskelpoisuus vielä entisestään pienentää. (Niskanen & Niskanen 2003, 130; Leppiniemi & Kykkänen 2009, 165.)

3.3.1 Omavaraisuusaste

Vakavaraisuuden perusmittari on omavaraisuusaste, joka kertoo missä määrin yrityksen omaisuus on rahoitettu omalla pääomalla, eli se on oman pääoman ja koko pääoman välinen suhde prosentteina ilmaistuna. Omavaraisuusaste mittaa yrityksen tappionsietokykyä, vakavaraisuutta ja kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä. Omavaraisuusaste lasketaan suhteuttamalla oma pääoma taseen loppusummaan, josta vähennetään saadut ennakot. (Niskanen & Niskanen 2003, 131; Leppiniemi & Kykkänen 2009, 166; Yritystutkimus ry 2011, 70.)

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{Saadut ennakot}} \times 100$$

Yritystutkimus Ry antaa omavaraisuusasteelle seuraavanlaiset ohjearvot:

Yli 40 %	hyvä
20 – 40 %	tydyttävä
alle 20 %	heikko

3.3.2 Suhteellinen velkaantuneisuus

Suhteellisessa velkaantuneisuus -tunnusluvussa voidaan seurata yritykselle velkojen aiheuttamaa rasitetta ja siinä tapahtuvia muutoksia. Suhteellisessa velkaantuneisuudessa yrityksen vieras pääoma suhteutetaan liikevaihtoon. Tunnuslukua voidaan vertailla eri yritysten välillä, jos yritykset edustavat samaa toimialaa. Erilaiset ja eri toimialojen yritykset voivat saada yleensä vierasta pääomaa myös eri suhteessa. Joillain toimialoilla tarvitaan myös suuria investointeja tietyn liikevaihtomäärän kerryttämiseen, kun taas joillain aloilla kerrytetään runsaasti liikevaihtoa suhteessa pienemmillä kokonaisinvestoinneilla. Tunnusluvussa taseen velat, joista on vähennetty saadut ennakot, jaetaan liikevaihdolla. (Niskanen & Niskanen 2003, 132; Leppiniemi & Kykkänen 2009, 166.)

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus} = \frac{\text{Taseen velat} - \text{Saadut ennakot}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Yritystutkimus Ry antaa omavaraisuusasteelle seuraavanlaiset ohjearvot:

alle 40 %	hyvä
40 – 80 %	tydyttävä
yli 80 %	heikko

4 KASSAVIRTALASKELMA

Yritystutkimus ry:n ohjeiden mukaisesti kassavirtalaskelmassa tarkastellaan rahoituksen riittävyttä menojen etuoikeusjärjestyksessä. Se kertoo, kuinka paljon yritykseen on tullut rahaa ja kuinka paljon sitä on tilikauden aikana käytetty. Myyntituloilla ajatellaan katettavan ensin juoksevan toiminnan menot, sitten rahoituskulut ja verot ja lopuksi investoinnit, lainojen lyhennyksen ja voitonjako. (2011, 52.)

Vähennyslaskumuodossa esitetty kassavirtalaskelma osoittaa, miten myynnistä saadut tuotot ovat riittäneet menojen kattamiseen ja missä määrin rahoitus on hoidettu omalla tai vieraalla pääomalla. Mikäli tuotot ovat olleet kuluja suurempia, kassavirtalaskelma osoittaa, miten mahdollinen ylijäämä on käytetty. (Yritystutkimus ry 2011, 52.)

Kassavirtalaskelma laaditaan oikaistun tuloslaskelman ja virallisen taseen sekä liitetietojen yhdistelmänä. Oikaistua tuloslaskelmaa käytetään, jotta yrityksen varsinaisen liiketoiminnan tuottamasta kassavirrasta saadaan mahdollisimman vertailukelpoinen ja oikea kuva. Oikaistua tasetta ei voida kassavirtalaskelmassa käyttää, koska tilinpäätösanalyysissä tehdyt oikaisut eivät ole kassavirtavaikutteisia. (Yritystutkimus ry 2011, 52.)

Kassavirtalaskelma alkaa oikaistun tuloslaskelman liiketuloksella ilman mahdollisesti tehtyjä palkkorjauksia. Täten esimerkiksi oikaistussa tuloslaskelmassa satunnaisiksi siirretyt erät käsitellään myös kassavirtalaskelman satunnaisina erinä. Koska tuloslaskelma on laadittu suoriteperustetta noudattaen, on kassavirtalaskelman tuotot ja kulut muutettava kassaperusteisiksi. (Yritystutkimus ry 2011, 52.)

4.1 Kassavirtalaskelma (Yritystutkimus Ry)

	Liiketulos
+	Poistot ja arvonalentumiset
=	Käyttökate
-/+	Toiminnallisen käyttöpääoman lisäys/vähennys
+/-	Pakollisten varausten lisäys/vähennys
=	Toimintajäämä
+	Rahoitustuotot
-	Rahoituskulut
-	Verot
+/-	Satunnaiset tuotot/kulut
=	Rahoitusjäämä
-/+	Investoinnit (netto)
-/+	Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten lisäys/vähennys
=	Investointijäämä
+/-	Pitkäaikaisten vieraan pääoman lisäys/vähennys
+/-	Lyhytaikaisten korollisen vieraan pääoman lisäys/vähennys
+/-	Pääomalainojen lisäys/vähennys
+/-	Oman pääoman muutos (pl. osingonjako)
-	Osingonjako/yksityiskäyttö
-/+	Lainasaamisten lisäys/vähennys
=	Rahavarojen muutos
+	Rahavarat tilikauden alussa
-	Rahavarat tilikauden lopussa
=	0

(Yritystutkimus ry 2011, 53.)

Yritystutkimus ry:n ohjeiden mukaisesti kassavirtalaskelmassa käytetään oikaistun tuloslaskelman **liiketulosta** ilman mahdollisesti tehtyä palkkorjausta. Lisäämällä liiketulokseen poistot ja arvonalentumiset saadaan **käyttökate**. Käyttökate kuvaa yrityksen liiketoiminnan kannattavuutta ja tulosta ennen poistoja sekä rahoituseriä. Koska tuloslaskelma laaditaan suoriteperusteisesti, on käyttökatetta oikaistava toiminnallisen käyttöpääoman ja pakollisten varausten muutoksella, jotta saadaan selville varsinaisen toiminnan tuottamat kassavirrat eli toimintajäämä. (Yritystutkimus ry 2011, 53.)

Toiminnallisen käyttöpääoman lisäys/vähennys lasketaan seuraavasti:

- + Vaihto-omaisuus alussa
  - Vaihto-omaisuus lopussa
  - + Lyhytaikaiset saamiset yhteensä alussa (ilman lainasaamisia ja osakeantisaamisia)
  - Lyhytaikaiset saamiset yhteensä lopussa (ilman lainasaamisia ja osakeantisaamisia)
  - + Pitkäaikaiset myyntisaamiset alussa
  - Pitkäaikaiset myyntisaamiset lopussa
  - Lyhytaikaiset korottomat velat alussa
  - + Lyhytaikaiset korottomat velat lopussa
  - Pitkäaikaiset ostovelat alussa
  - + Pitkäaikaiset ostovelat lopussa
  - Pitkäaikaiset saadut ennakot alussa
  - + Pitkäaikaiset saadut ennakot lopussa
- = Toiminnallisen käyttöpääoman lisäys/vähennys**

Lyhytaikaisista saamisista on vähennetty lainasaamiset ja osakeanti, jossa ne otetaan huomioon kassavirtalaskelmassa omana eränään kohdassa **Lainasaamisten lisäys/vähennys**. **Rahoitustuottoja ja –kuluja** ei pystytä muuttamaan kassaperusteisiksi, koska näihin liittyviä siirtovelkoja ja –saamisia ei ole yleensä tiedossa. (Yritystutkimus ry 2011, 54.)

Rahoitustuottoja ovat korko-, osinko ja muut rahoitustuotot sekä kurssivoitot. **Rahoituskulut** sisältävät korko- ja muut rahoituskulut sekä kurssitappiot. Jos rahoituskuluihin on kirjattu esimerkiksi todettuja, vielä maksamattomia kurssitappioita, poikkeaa laskelma tältä osin kassaperusteesta. Vastaavasti pitkäaikaisen vieraan pääoman muutokseen syntyy erä, joka ei ole kassaperusteista velkojen lisäystä tai vähennystä. (Yritystutkimus ry 2011, 54.)

Verot ovat oikaistun tuloslaskelman välittömiä veroja. Mahdolliset satunnaisten tuottojen ja kulujen verot on esitetty satunnaisissa tuotoissa ja kuluissa. Yritystutkimus ry:n ohjeiden mukaisesti **satunnaiset tuotot ja kulut** sijoitetaan kassavirtalaskelmassa ennen rahoitusjäämää. Tällöin ne ovat mukana, kun tarkastellaan tulorahoituksen riittävyttä investointien rahoittamisessa. Erä sisältää oikaistun tuloslaskelman satunnaisten tuottojen ja kulujen verot. **Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten muutos** kassavirrassa esitetään yhtenä eränä muutokset sijoituksissa ja pitkäaikaisissa saamisissa ilman pitkäaikaisten myyntisaamisten ja lainasaamisten muutosta. Arvonkorotusten vaikutus on eliminoitava. **Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin (netto)** sisältävät virallisen taseen mukaiset aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden lisäykset ja vähennykset. Tilikauden aikana tehdyt tai puretut arvonkorotukset eivät ole rahat käyttöä eivätkä lähteitä. (Yritystutkimus ry 2011, 54-55.)

Investoinnit lasketaan seuraavasti

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet tilikauden lopussa

+Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet tilikauden alussa

-Edelliseen sisältyvät arvonkorotukset tilikauden lopussa

+Tehdyt poistot ja arvonalentumiset

-Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet tilikauden alussa

+Edelliseen sisältyvät arvonkorotukset tilikauden alussa

=Investoinnit

Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten muutos kassavirrassa esitetään yhtenä eränä muutokset sijoituksissa ja pitkäaikaisissa saamisissa ilman pitkäaikaisten myyntisaamisten ja lainasaamisten muutosta. Arvonkorotusten vaikutus on eliminoitava. (Yritystutkimus ry 2011, 55.)

Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten muutos lasketaan seuraavasti

+Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset tilikauden lopussa

-Osakkeisiin sisältyvät arvonkorotukset tilikauden lopussa

+Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista

-Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset tilikauden alussa

+Osakkeisiin sisältyvät arvonkorotuksen tilikauden alussa

=Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten lisäys/vähennys

Yritystutkimus ry:n ohjeiden mukaisesti **pitkäaikaisen vieraan pääoman muutoksessa** vieraan pääoman muutokset esitetään nettona, lainojen lisäysten ja maksettujen lyhennysten erotuksena. Velkojen muutosta saattavat vääristää todetut, mutta vielä realisoitumattomat kurssierot, jotka eivät ole rahan tuloa eivätkä menoa. Vastaava virhe voi sisältyä tuloslaskelman rahoituskuluihin ja – tuottoihin. (Yritystutkimus ry 2011, 56.)

Lyhytaikaisen korollisen vieraan pääoman muutos lasketaan seuraavasti:

- +Joukkovelkakirjalainat alussa
- Joukkovelkakirjalainat lopussa
- +Vaihtovelkalainakirjat alussa
- Vaihtovelkalainakirjat lopussa
- +Lainat rahoituslaitoksilta alussa
- Lainat rahoituslaitoksilta lopussa
- +Eläkelainat alussa
- Eläkelainat lopussa
- +Pääomalainat alussa
- Pääomalainat lopussa
- +Rahoitusvekselit alussa
- Rahoitusvekselit lopussa
- +Korolliset velat saman konsernin yrityksille alussa
- Korolliset velat saman konsernin yritykselle lopussa
- +Korolliset velat omistusyhteisy yrityksille alussa
- Korolliset velat omistusyhteisy yrityksille lopussa
- +Muut korolliset velat alussa
- Muut korolliset velat lopussa

=Lyhytaikaisten korollisen vieraan pääoman lisäys/vähennys

Pääomalainan muutoksessa käsitellään virallisessa taseessa erillisenä eränä näkyvien pääomalainojen lisäys ja vähennys. Jos seuraavana kautena erääntyvä osa pääomalainasta on siirrettävä lyhytaikaisiin velkoihin, näkyy taseessa laskettu muutos sekä pääomalainojen pienenemisenä että lyhytaikaisten velkojen lisäyksenä. (Yritystutkimus Ry 56) **Oman pääoman muutoksena** käsitellään osake- tai muun peruspääoman lisäsijoitukset. Tehdyt tai puretut arvonkorotukset eivät ole kassavirtaan vaikuttavaa omaan pääoman muutosta. Käyvän arvon

rahaston muutokset eliminoidaan mahdollisuuksien mukaan. **Lainasaamisten muutokset** sisältävät lainasaamisten ja osakeantisaamisten muutokset. Täten kyseiset saamiset sijoittuvat investointijäämän alapuolelle kuten vastaavantyyppiset velkaerätkin. **Rahavarojen** muutos sisältää rahojen ja pankkisaamisten sekä rahoitusarvopapereiden muutoksen. Rahavarojen muutos osoittaa, onko tilikauden kassavirta ollut yli- vai alijäämäinen. (Yritystutkimus ry 2011, 56-57.)

4.2 Kassavirtalaskelman jäämät

Tulorahoituksen riittävyyttä eri käyttökohteisiin mitataan toiminta, rahoitus- ja investointijäämillä. Näistä käy ilmi, missä vaiheessa tulorahoitus on loppunut ja milloin yritys on joutunut käyttämään omaa tai vierasta pääomaa menojensa kattamiseen. Pitkällä aikavälillä yrityksen toiminnan edellytyksenä on tulorahoituksen riittävyys. Yksittäisinä tilikausina eriaisteiset jäämät voivat kuitenkin heilahdella voimakkaastikin. Alhaiset tai negatiiviset jäämät voivat johtua myös siitä, että yritys on ko. tilikaudella käyttänyt menojensa maksamiseen aikaisemmin syntynyttä kassavarantoaan. (Yritystutkimus ry 2011, 57.)

4.2.1 Toimintajäämä

Toimintajäämä kertoo jäljellä olevan myyntitulojen määrän, kun liiketoiminnan lyhytvaikutteiset menot on maksettu. Toimintajäämän tulee olla jatkuvasti positiivinen, jotta yritystä voidaan pitää kannattavana ja sen maksuvalmiuden voidaan katsoa olevan kunnossa. Kannattavallakin yrityksellä saattaa toimintajäämä poikkeuksellisesti olla negatiivinen silloin, kun yritys kasvaa voimakkaasti ja käyttöpääoman kasvu sitoo kassavaroja. Sama voi olla tilanne silloin, kun projektiluonteinen toimituksen luovutus ja laskutus tapahtuvat lähellä tilinpäätösajankohtaa. (Yritystutkimus ry 2011, 57.)

4.2.2 Rahoitusjäämä

Rahoitusjäämä kertoo, miten yritys on pystynyt selviytymään juoksevista maksuista tilikauden aikana. Sen positiivisuus merkitsee sitä, että yritys pystyy ainakin osittain suorittamaan investointinsa tulorahoituksella ja mahdollisesti lyhentämään myös velkojaan. Rahoitusjäämän ollessa jatkuvasti negatiivinen yrityksen velkaantuminen kasvaa. (Yritystutkimus ry 2011, 58.)

4.2.3 Investointijäämä

Investointijäämän positiivisuus tarkoittaa sitä, että liiketoiminnassa saatu tulos on riittänyt aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin sekä sijoitusomaisuuteen tehtyihin investointeihin. Investointijäämän jälkeinen vieraan ja oman pääoman sekä rahavarojen muutos kertoo, miten mahdollinen vaje on katettu tai miten positiivinen jäämä on käytetty. (Yritystutkimus ry 2011, 58.)

4.3 Kassavirtalaskelman tulkintaa

Kassavirtalaskelmaa tulkittaessa ei pelkkä jäämien tarkastelu riitä. On myös selvitettävä, onko yritys pyrkinyt jollain tapaa hetkellisesti parantamaan kassavirtaa. Tällaisia keinoja voivat olla esimerkiksi osto-, siirto- ja muiden lyhytaikaisten velkojen kasvattaminen. Joissakin tilanteissa myös myyntisaamisten perinnän tehostaminen voi lisätä kassaan maksuja. Arvioitaessa yrityksen toimintaedellytyksiä pitäisi käytettävissä olla 3 - 5 vuoden kassavirtalaskelmat. Tarkastelemalla useampia peräkkäisiä vuosia on kokonaiskuva luotettavampi ja satunnaiset heilahtelut tasoittuvat. Vuosittaisten vaihtelujen tasaamiseksi voidaan laskea myös esimerkiksi kolmen vuoden liukuvia keskiarvoja. Kassavirtalaskelman jäämille on vaikea antaa numeraalista tavoitearvoja, mutta kehityksen suuntaa niistä voidaan päätellä. Tulorahoituksen tarve riippuu myös yrityksen investointitarpeesta ja lainojen lyhennystilanteesta. Kassavirta reagoi yleensä nopeammin toiminnassa tapahtuviin muutoksiin kuin perinteinen tuloslaskelma. Kannattavuuskehityksen kääntyessä alaspäin tai toiminnan supistuessa suoriteperusteinen tuloksen laskenta antaa usein vielä suhteellisen hyvän kuvan yrityksen tilasta, vaikka esimerkiksi ylisuuri varastojen kasvu sitoo rahoitusta. Kassavirtalaskelma voi kuitenkin osoittaa, että rahavirrat ovat supistuneet ja rahoitusta on ehkä jouduttu hankkimaan pitkittämällä osto- ja muiden lyhytaikaisten velkojen maksua. (Yritystutkimus ry 2011, 58.)

5 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

5.1 Tunnuslukuanalyysi

Voittoprosentit liike-tulosprosentti, käyttökateprosentti ja nettotulosprosentti ovat nousseet huomattavasti vuodesta 2007 vuoteen 2008. Vuodesta 2008 vuoteen 2009 voittoprosentit ovat laskeneet, ja vuonna 2010 voittoprosentit ovat pysytelleet suhteellisen samana kuin edellisenä vuonna 2009. Voittoprosenttien perusteella Raahen Energia Oy on onnistunut parantamaan kannattavuuttaan vuosina 2008 - 2010. Vuonna 2011 voittoprosentit ovat laskeneet edellisestä vuodesta.

Kun Raahen Energia Oy:n liike-tulosprosenttia verrataan Yritystutkimus Ry:n antamiin ohjearvoihin, tulos on pysynyt vuosina 2007 - 2010 hyvällä tasolla, koska tulos on pysynyt yli 10 prosentin. Vuonna 2011 tulos on laskenut alle 10 prosentin, joten tulosta voidaan pitää tyydyttävänä. Nettotuloksen mukaan Raahen Energia Oy:n kannattavuutta voidaan pitää kannattavana, koska yrityksen nettotulos on positiivinen. Yleensä energia-alan yhtiöt tavoittelevat 20 - 50 prosentin käyttökateprosenttia riippuen siitä, paljonko ne tuottavat energiaa omissa voimalaitoksissaan. Tähän tavoitearvoon verraten Raahen Energia Oy:n käyttökate on kohtalaisella tasolla. Kun tuloksia verratessa Finnveran tilinpäätöstietoihin, liikevoitto- ja käyttökateprosentit ovat pysytelleet mediaanin ja yläkvartiilin välissä. Vuonna 2008 liike-tulos- ja käyttökateprosentit ovat nousseet yli yläkvartiilin. Myös nettotulos on vuosina 2008 - 2010 noussut yli yläkvartiilin.

Raahen Energia on myös laskenut tilinpäätöksissään liike-tulosprosentin. Tunnusluvussa ei kuitenkaan ole otettu huomioon liiketoiminnan muita tuottoja. Tässä opinnäytetyössä liiketoiminnan muut tuotot on huomioitu voittoprosentteja laskettaessa.

Kuten jo edellä arvioitiin voittoprosenttien perusteella, myös pääoman tuotto-prosenttien perusteella Raahen Energia Oy on onnistunut parantamaan kannattavuutta vuosina 2008 - 2010 verraten vuosiin 2007 ja 2011. Koko pääoman tuotto-prosentteja verrattaessa Yritystutkimus Ry:n antamiin ohjearvoihin tulos on pysynyt koko ajan heikolla tasolla, paitsi vuonna 2008 koko pääoman tuotto-prosentti on noussut yli 5 prosentin, joten tulosta voidaan pitää tyydyttävänä. Suhteessa koko toimialan Finnveran tilinpäätöstietoihin koko pääoman tuotto-prosentti on

pysytellyt vuosina 2007 - 2010 mediaanin tasolla, joten tulosta voidaan pitää hyvänä. Vuonna 2011 koko pääoman tuotto prosentti on jäänyt alle mediaani, mutta on kuitenkin pysynyt yli alakvartiilin.

Kun sijoitetun pääoman tuotto prosenttia verrataan Finnveran tilinpäätöstietoihin, vuosina 2008 – 2010 tulos on pysytellyt hiukan yli mediaanin. Vuosina 2007 ja 2011 tulos on jäänyt hiukan alle mediaanin.

Oman pääoman tuotto prosentti on noussut yli kaksikertaisesti vuodesta 2007 vuoteen 2008 ja laskenut hiukan vuosina 2009 ja 2010. Vuonna 2011 taas oman pääoman tuotto prosentti on laskenut alle vuoden 2007 tuloksen. Vuosina 2008 – 2010 nettotulos on ollut noin kaksi kertaa suurempi kuin vuosina 2007 ja 2011. Oman pääoman tuotto prosentit on laskettu myös Raahen Energia Oy:n tilinpäätöksissä, joissa on käytetty omaa pääomaa. Tässä opinnäytetyössä oman pääoman tuotto prosentteissa jakajana on käytetty oikaistua omaa pääomaa. Oman pääoman tuotto prosenttia tulisi verrata yrityksen asettamaan tuotto vaatimukseen, siksi tähän opinnäytetyöhön ei ole otettu mukaan Finnveran tilinpäätöstietoja oman pääoman tuotto prosentista, eikä Yritystutkimus Ry ole antanut tunnusluvulle ohje arvoja.

Kun quick ratiota verrataan Yritystutkimus Ry:n antamiin ohje arvoihin, tunnusluku on pysytellyt koko ajan tyydyttävällä tasolla 0,5 – 1 prosentin sisällä. Suhteessa koko toimialan Finnveran tilinpäätöstietoihin quick ratio on ollut koko ajan mediaanin tasolla. Näin ollen Raahen Energia Oy:n maksu valmiutta quick ratiolla laskettuna voidaan pitää keskivertotasolla.

Current ratiota verrattaessa Yritystutkimus Ry:n antamiin ohje arvoihin, tunnuslukua pidetään heikkona, koska se on koko ajan ollut alle 1 prosentin. Kun taas tunnuslukua verrataan Finnveran tilinpäätöstietoihin, curren ratio on koko ajan ollut hiukan alle mediaanin. Current ration arvioima maksu valmius riippuu paljon tulorahoituksesta, siksi quick rationiin kannattaa kiinnittää huomiota ainakin huonoina aikoina. Current rationin ilmoittama tunnusluku tarkoittaa, että yrityksen rahoitus- ja vaihto-omaisuus yhteensä riittäisi maksamaan yrityksen lyhytaikaiset velat esim. vuonna 2011 0,85- kertaisesti.

Kun omavaraisuusaste prosenttia verrataan Yritystutkimus Ry:n antamiin ohje arvoihin, tulos on ollut koko ajan tyydyttävällä tasolla. Tulos on pysytellyt koko ajan 20 – 40 prosentin välissä.

Ohjearvoihin pitää kuitenkin suhtautua tietynlaisella joustavuudella. Eri toimialat ovat riskiltään erilaisia (Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 142). Toiset ovat hyvin ennustettavissa ja vakaita, esimerkiksi sähkönsiirrossa ja kaukolämpöliiketoiminnassa ei yleensä tapahdu suuria ennustamattomia muutoksia (Salmi & Rekola-Nieminen 2004, 142). Suhteessa koko toimialan Finnveran tilinpäätöstietoihin omavaraisuusaste prosentti on ollut yli yläkvartiilin vuosina 2009 ja 2011. Muuten tulokset ovat pysytelleet yläkvartiilin ja mediaanin välissä.

Kun suhteellista velkaantuneisuutta verrataan Finnveran tilinpäätöstietoihin, tulos on pysytellyt mediaanin ja yläkvartiilin välissä. Suhteellisesta velkaantuneisuudesta voidaan sanoa, että yrityksen rahoitusrakenteeseen liittyvät riskit ovat pienentyneet tasaisesti tarkastelu vuosina. Tunnuslukuista voi havaita, että suhteellisen velkaantumisen pienentyminen on seurausta enemmän liikevaihdon kasvusta kuin vieraan pääoman vähenemisestä.

Vakaalla ja suhdanteista riippumattomalla toimialalla toimiva yritys pärjää pienemmällä vakavaraisuudella kuin sellainen yritys, jonka tulos heittelee kovasti esimerkiksi suhdannevaihtelujen tai kireän kilpailutilanteen mukaan. (Salmi 2007, 169.)

5.2 Kassavirtalaskelmat

Yrityksen hyvästä kannattavuudesta kertovat myös kassavirtalaskelmista saadut tulokset. Laskelmissa liiketulokseen on lisätty poistot ja arvonalentumiset ja tästä on saatu käyttökate. Käyttökatteeseen on lisätty toiminnallisen käyttö pääoman lisäys/vähennys, joka on vuosina 2008 ja 2010 ollut positiivinen. Muina vuosina tulos on ollut negatiivinen. Tästä on saatu tulokseksi toimintajäämä. Toimintajäämä kertoo jäljellä olevien myyntitulojen määrän, kun liiketoiminnan lyhytvaikutteiset menot on maksettu. Kuten kassavirtalaskelmista käy ilmi, toimintajäämä on jokaisena tarkastelu vuotena ollut positiivinen. Kun tarkastelu vuosina on käytetty viittä edellistä vuotta, voidaan havaita, ettei toimintajäämän positiivisuus ole poikkeus. Kassavirtalaskelmien perusteella Raahen Energia Oy:n voidaan pitää kannattavana.

Toimintajäämään on lisätty rahoitustuotot ja vähennetty rahoituskulut ja verot. Tästä on saatu rahoitusjäämä. Rahoitusjäämä on jokaisena tarkastelu vuotena ollut positiivinen. Tämä merkitsee, että Raahen Energia Oy on pystynyt ainakin osittain suorittamaan investointinsa tulorahoituksella ja pystynyt lyhentämään pitkäaikaista vierasta pääomaa. Koska rahoitusjäämä ei ole ollut

negatiivinen, Raahen Energia Oy:n velkaantuminen ei ole kasvanut. Kassavirtalaskelmien perusteella myös yrityksen maksuvalmiuden voidaan katsoa olevan kunnossa.

Rahoitusjäämästä on vähennetty netto investoinnit sekä sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten lisäys/vähennys. Kassavirtalaskelmat kertovat, että rahoitusjäämä on jokaisena tarkasteluvuotena ollut positiivinen, paitsi vuonna 2008 tulos on ollut negatiivinen. Positiiviset tulokset kertovat, että liiketoiminnasta saadut tulot ovat riittäneet aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin. Investointijäämästä on vähennetty pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys/vähennys. Pitkäaikainen vieras pääoma on vähentynyt jokaisena tarkasteluvuotena paitsi vuonna 2008. Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma on vuosina 2007, 2008 ja 2010 vähentynyt. Vuosina 2009 ja 2011 se on lisääntynyt. Kuten aiemmin jo tekstissä mainittiin, kassavirtalaskelmien jäämille on vaikea antaa numerollisia tavoitearvoja.

6 POHDINTA

Tässä opinnäytetyössä tehtiin tilinpäätösanalyysi opinnäytetyön toimeksiantajalle Raahen Energia Oy:lle. Tavoitteena oli saada kuva yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Tarkasteluajanjaksona käytettiin vuosia 2007 - 2011, jotta saataisiin tarpeeksi laaja kuva yrityksen toiminnasta. Tilinpäätösanalyysissä laskettiin perinteisiä kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuja sekä kassavirtalaskelmat kaikilta viideltä tarkasteluvuodelta. Tunnuslukuja verrattiin Finnveran tilinpäätöstietoihin sekä Yritystutkimus Ry:n antamiin ohjearvoihin. Tunnusluvut sekä kassavirtalaskelmat laskettiin Excel-taulukkolaskentaohjelman avulla. Toimeksiantajayritykselle on toimitettu laskelmat, jotta he voivat tarvittaessa hyödyntää niitä. Liitteissä 1-4 on Finnveran toimialan tilastot verrattuna Raahen Energia Oy:n tunnuslukuihin. Kassavirtalaskelmat on esitelty liitteissä 5-6 ja oikaistu tuloslaskelma ja tase ovat liitteissä 7-9.

Verratessa saatuja kannattavuuden tuloksia koko toimialan kehitykseen, voidaan sanoa yrityksen kannattavuuden olevan kunnossa. Saaduissa kannattavuuden tunnusluvuissa tulos on ollut melkein jokaisena vuonna mediaanin ja yläkvartiilin välissä. Vuonna 2008 voittoprosenttien tulokset ovat olleet jopa yli yläkvartiilin. Koko pääoman ja sijoitetun pääoman tuotto prosentit ovat vuosina 2010 ja 2011 jääneet hiukan alle mediaanin. Tarkastellessa toimintajäämää hyvästä kannattavuudesta kertovat myös kassavirtalaskelmista saadut tulokset. Toimintajäämä on ollut jokaisena vuonna positiivinen. Tämän perusteella voidaan sanoa, että tunnuslukuanalyysin ja kassavirtalaskelmien tulokset tukevat toisiaan.

Maksuvalmiuden tunnusluvuilla mitattuna Raahen Energia Oy:llä on hieman heikompi maksuvalmius kuin toimialalla keskimäärin. Saadut maksuvalmiuden tunnusluvut ovat jääneet alle mediaanin. Kassavirtalaskelmissa rahoitusjäämä on myös jokaisena vuonna ollut positiivinen. Kassavirtalaskelmista ja tunnuslukuanalyysistä saadut tulokset kertovat, että yritys on pystynyt selviytymään juoksevista maksuistaan tilikausilla.

Vakavaraisuuden tunnusluvuilla mitattuna Raahen Energia Oy:llä on hyvät taloudelliset toimintaedellytykset verratessa koko toimialan kehitykseen. Voidaan sanoa siis, että Raahen Energia Oy:llä on hyvät taloudelliset toimintaedellytykset kaikilla tunnusluvuilla mitattuna, kun verrataan saman toimialan yrityksiä Finnveran tilinpäätöstietojen perusteella. Saatujen

tunnuslukuanalyysin sekä kassavirtalaskelmien tulokset täydensivät toisiaan. Raahen Energia Oy:llä on taloudellisesti hyvät toimintaedellytykset kaikilla analyysien toiminta-alueilla.

LÄHTEET

Energiamarkkinavirasto. 2012. Hakupäivä 28.10.2012,
<http://www.energiamarkkinavirasto.fi/default.asp?start=1&languageid=246>

Kinnunen, J., Leppiniemi, J., Puttonen, V. & Virtanen, K. 2003. Tietoa yrityksen taloudesta. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Leppiniemi, J. & Kykkänen, T. 2009. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. 6. uudistettu painos. Juva: WS Bookwell Oy.

Niskanen, J. & Niskanen, M. 2003. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Edita Prisma Oy.

Opetushallitus. 2012. Tilastollisia menetelmiä. Hakupäivä 3.11.2012.
<http://www03.edu.fi/oppimateriaalit/tilastomatikka/ohjeet.html>.

Raahen Energia toimintakertomus 2011.

Salmi, I. 2007. Mitä tilinpäätös kertoo?. 4.-5. painos. Edita Prima Oy.

Salmi, I. & Rekola-Nieminen, L. 2004. Tilinpäätöksen rakentaminen ja tulkinta. 2. painos. Helsinki: Edita Prima Oy.

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2012. Toimialaonline. Hakupäivä 3.11.2012.
<http://www2.toimialaonline.fi/> > Tilastokanta > Yritykset ja toimialat > Tilinpäätöstilastot (Finnvera Oy) > Finnveran tilinpäätöstilastot.

Yritys- ja yhteystiedot, Raahen Energia Oy. 2012. Hakupäivä 4.9.2012.
http://www.raahenenergia.fi/yritys_ja_yhteystiedot/raahen_energia_oy.

Yritystutkimus Ry. 2011. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.

LIITE 1

TOIMIALATILASTON TUNNUSLUKUJA VERRATTUNA RAAHEN ENERGIA OY:N TUNNUSLUKUIHIN

Alakvartiili rajaa 25 prosenttia havaintoarvoista alapuolelleen. Mediaani on arvo, jota pienempiä ja suurempia on puolet havaintoarvoista. Yläkvartiili rajaa 75 prosenttia havaintoarvoista alapuolelleen ja 25 prosenttia yläpuolelleen. (Opetushallitus 2012, hakupäivä 3.11.2012.)

Liiketulosprosentti.				
	Raahen Energia Oy	Alakvartiili	Mediaani	Yläkvartiili
2011	7,56 %	3,10 %	7,20 %	16,60 %
2010	12,95 %	0,00 %	7,00 %	17,80 %
2009	13,00 %	-0,50 %	7,80 %	14,60 %
2008	17,92 %	-0,10 %	8,80 %	16,40 %
2007	10,35 %	2,40 %	8,50 %	14,70 %

Käyttökateprosentti				
	Raahen Energia Oy	Alakvartiili	Mediaani	Yläkvartiili
2011	25,13 %	12,40 %	22,70 %	32,70 %
2010	29,69 %	7,90 %	22,40 %	33,70 %
2009	29,93 %	10,50 %	21,70 %	30,30 %
2008	36,32 %	7,30 %	23,80 %	34,50 %
2007	29,61 %	16,70 %	24,10 %	31,30 %

Nettotulosprosentti				
	Raahen Energia Oy	Alakvartiili	Mediaani	Yläkvartiili
2011	3,20 %	-2,60 %	2,70 %	11,40 %
2010	10,70 %	-3,80 %	2,10 %	9,80 %
2009	9,34 %	-12,10 %	0,80 %	7,80 %
2008	11,71 %	-2,90 %	2,30 %	7,50 %
2007	3,60 %	-8,90 %	1,90 %	7,20 %

LIITE 2

Koko pääoman tuotto prosentti				
	Raahen Energia Oy	Alakvartiili	Mediaani	Yläkvartiili
2011	2,80 %	1,80 %	4,20 %	9,80 %
2010	4,17 %	-0,80 %	4,40 %	8,00 %
2009	4,74 %	-1,10 %	3,60 %	7,10 %
2008	6,18 %	0,80 %	4,70 %	8,50 %
2007	3,45 %	0,50 %	3,50 %	7,80 %

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti				
	Raahen Energia Oy	Alakvartiili	Mediaani	Yläkvartiili
2011	3,22 %	2,10 %	5,60 %	11,40 %
2010	5,46 %	0,00 %	5,60 %	11,10 %
2009	5,29 %	-1,30 %	3,90 %	8,80 %
2008	6,94 %	0,80 %	5,10 %	10,20 %
2007	3,74 %	0,60 %	4,50 %	9,40 %

Quick ratio				
	Raahen Energia Oy	Alakvartiili	Mediaani	Yläkvartiili
2011	0,72 %	0,30 %	0,60 %	1,30 %
2010	0,73 %	0,40 %	0,80 %	1,40 %
2009	0,71 %	0,40 %	0,80 %	1,30 %
2008	0,71 %	0,50 %	0,80 %	1,30 %
2007	0,60 %	0,50 %	0,70 %	1,50 %

LIITE 3

Current ratio				
	Raahen Energia Oy	Alakvartiili	Mediaani	Yläkvartiili
2011	0,85 %	0,50 %	0,90 %	1,30 %
2010	0,82 %	0,50 %	0,90 %	1,70 %
2009	0,78 %	0,50 %	0,80 %	1,40 %
2008	0,82 %	0,60 %	0,90 %	1,40 %
2007	0,70 %	0,50 %	0,80 %	1,70 %

Omavaraisuusaste prosentti				
	Raahen Energia Oy	Alakvartiili	Mediaani	Yläkvartiili
2011	28,20 %	5,40 %	15,80 %	27,60 %
2010	24,25 %	2,10 %	11,80 %	26,60 %
2009	26,21 %	1,80 %	9,00 %	24,40 %
2008	24,32 %	3,60 %	13,30 %	28,10 %
2007	21,80 %	2,70 %	14,80 %	32,10 %

Suhteellinen velkaantuneisuus				
	Raahen Energia Oy	Alakvartiili	Mediaani	Yläkvartiili
2011	197,00 %	91,70 %	162,10 %	259,10 %
2010	200,00 %	83,00 %	145,20 %	237,60 %
2009	205,00 %	113,30 %	177,10 %	293,60 %
2008	228,00 %	98,30 %	151,00 %	251,70 %
2007	246,00 %	124,50 %	183,50 %	404,20 %

(Toimialaonline 2012)

LIITE 4

KASSAVIRTALASKELMA RAAHEN ENERGIA OY	2011	2010	2009	2008	2007
Liiketulos	734670	1238164	1161984	1437589	780229
+ Poistot ja arvonalentumiset	1707878	1601130	1512696	1475880	1451017
Käyttökate	2442549	2839293	2674680	2913469	2231246
-/+ Toiminnallisen käyttö pääoman lisäys/vähennys	-184375	325734	-408145	208996	-89010
+/- Pakollisten varausten lisäys/vähennys	0	0	0	0	0
Toimintajäämä	2258174	3165027	2266535	3122465	2142235
+ Rahoitustuotot	4788	5480	13226	55272	38506
- Rahoituskulut	420995	263867	333677	546696	540738
- Verot	7076	7209	7076	7209	7076
+/- Satunnaiset tuotot/kulut	0	0	0	0	0
Rahoitusjäämä	1834892	2899431	1939008	2623833	1632928
-/+ Investoinnit (netto)	1699234	2632567	2203542	1357459	758051
-/+ Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten lis/väh	80015	0	2550	0	-2441
Investointijäämä	55643	266864	-267083	1266374	877317
+/- Pitkäaikaisten vieraan pääoman lisäys/vähennys	144629	-83454	272762	780996	766646
+/- Lyhytaikaisten korollisen vieraan pääoman lis/väh	-73385	255603	-349353	287146	142404
+/- Pääom alainojen lisäys/vähennys	0	0	0	0	0
+/- Om an pääoman muutos (pl. osingonjako)	0	0	0	0	0
- Osingonjako/yksityiskäyttö	0	0	0	0	0
-/+ Lainasaamisten lisäys/vähennys	0	0	0	0	0
Rahavarojen muutos	-15602	94716	-190493	198232	-31733
+ Rahavarat tilikauden alussa	138398	43682	234175	35943	67676
-Rahavarat tilikauden lopussa	122796	138398	43682	234175	35943
	0	0	0	0	0

LIITE 5

	2011	2010	2009	2008	2007
Toiminnallinen käyttö pääoma:					
+ Vaihto-omaisuus alussa	317759	220352	336663	281493	191526
- Vaihto-omaisuus lopussa	422288	317759	220352	336663	281493
+ Lyhytaikaiset saamiset yhteensä alussa (ilman lainasaamisia ja osakeantisaamisia)	2419512	2100890	1844215	1568353	1600919
- Lyhytaikaiset saamiset yhteensä lopussa (ilman lainasaamisia ja osakeantisaamisia)	2381802	2419512	2100890	1844215	1568353
+ Pitkäaikaiset myyntisaamiset alussa	0	1620	11840	5940	0
- Pitkäaikaiset myyntisaamiset lopussa	0	0	1620	11840	5940
- Lyhytaikaiset korottomat velat alussa	2263057	1522915	1800916	1254988	1280657
+ Lyhytaikaiset korottomat velat lopussa	2145501	2263057	1522915	1800916	1254988
Toiminnallisen käyttö pääoman lisäys/vähennys	-184375	325734	-408145	208996	-89010

Investoinnit:

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet tilikauden lopussa	23235393	23244037	22212600	21521755	21640176
+ Tehdyt poistot ja arvonalentumiset	1707878,4	1601130	1512696	1475880	1451017
- Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet tilikauden alussa	23244037	22212600	21521755	21640176	22333142
Investoinnit	1699234,1	2632567	2203542	1357459	758051

Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten muutos:

+ Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset tilikauden lopussa	290349,36	210334,36	210334,36	207784,36	207784,36
- Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset tilikauden alussa	210334,36	210334,36	207784,36	207784,36	210225,36
Sijoitusten ja pitkäaikaisten saamisten lis/väh	80015	0	2550	0	-2441

OIKAISTU TULOSLASKELMA RAAHEN ENERGIA OY

	2011	2010	2009	2008	2007
LIIKEVAIHTO	9647956	9563662	8936642	8021754	7535679
Liiketoiminnan muut tuotot	71996	56060	45113	63303	60993
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHT	9719952	9619723	8981755	8085057	7596672
Aine- ja tarvikekäyttö	4165952	4157389	3851301	2614940	2807034
Ulkopuoliset palvelut	823977	807103	698672	782369	791368
Henkilöstökulut	1437847	1001055	997114	1019025	991620
Liiketoiminnan muut kulut	1197231	814882	759987	755254	775405
Valmisteveraston muutos	347604				
KÄYTTÖKATE	2442549	2839293	2674680	2913469	2231246
Suunnitelman mukaiset poistot	1707878	1601130	1512696	1475880	1451017
LIIKETULOS	734670	1238164	1161984	1437589	780229
Muut korko- ja rahoitustuotot	4788	5480	13226	55272	38506
Korkokulut ja muut rahoituskulut	420995	263867	333677	546696	540738
Välittömät verot	7076	7209	7076	7209	7076
NETTOTULOS	311388	972568	834458	938957	270921
KOKONAISTULOS	311388	972568	834458	938957	270921
Poistoeron muutos	293070	949048	815729	918920	252057
TILIKAUDEN TULOS	18319	23520	18729	20036	18864

OIKAISTU TASE RAAHEN ENERGIA OY

	2011	2010	2009	2008	2007
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Muut aineettomat hyödykkeet	605107	607328	0	2616	6104
Aineettomat yhteensä	605107	607328	0	2616	6104
Maa- ja vesialueet	152789	152789	112789	112789	112789
Rakennukset ja rakennelmat	1035132	1067422	1046182	804677	853274
Koneet ja kalusto	1350073	1070273	781072	558359	559434
Muut aineelliset hyödykkeet	20092291	20346224	20272557	20043314	20108574
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	22630285	22636708	22212600	21519138	21634072
Muut osakkeet ja osuudet	146485	66470	66470	66470	66470
Muut saamiset ja sijoitukset	143864	143864	145484	153154	147254
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä	290349	210334	211954	219624	213724
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Aineet ja tarvikkeet	422288	317759	220352	336663	281493
Vaihto-omaisuus yhteensä	422288	317759	220352	336663	281493
Myyntisaamiset	1814147	1817047	1665271	1507512	1375765
Muut sisäiset saamiset	537956	562087	375869	245558	172947
Muut saamiset	29699	40377	59750	91144	19641
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	2381802	2419512	2100890	1844215	1568353
Rahat ja rahoitusarvopaperit	122796	138398	43682	234175	35943
VASTAAVAA YHTEENSÄ	26452628	26330040	24789479	24156432	23739690

OIKAISTU TASE RAAHEN ENERGIA OY

	2011	2010	2009	2008	2007
OMA PÄÄOMA					
Osake- tai muu peruspääoma	3363759	3363759	3363759	3363759	3363759
Kertyneet voittovarot	185387	161867	143138	123102	104238
Tilikauden tulos	18319	23520	18729	20036	18864
Taseen oma pääoma yhteensä	3567464	3549145	3525626	3506897	3486860
Poistoero	3891528	3674657	2972361	2368722	1688721
Poistoero ja varaukset yhteensä	3891528	3674657	2972361	2368722	1688721
Oikaistu oma pääoma yhteensä	7458992	7223802	6497987	5875619	5175581
VIERAS PÄÄOMA					
Lainat rahoituslaitoksilta	8873158	9487927	9686673	10291669	11396665
Sisäiset velat	100000	140000	180000	220000	260000
Muut pitkäaikaiset velat	5195552	4685412	4363212	3990979	3626979
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	14168710	14313340	14229886	14502648	15283644
Laskennallinen verovelka	1367294	1291096	1044343	832254	593334
Korolliset lyhytaikaiset velat	1252131	1198746	1454349	1104996	1392142
Ostovelat	1256416	1715853	845376	654702	576737
Muut sisäiset korolliset velat	60000	40000	40000	40000	40000
Muut korottomat lyhytaikaiset velat	889086	547204	677540	1146215	678251
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	3457632	3501803	3017264	2945912	2687130
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	26452628	26330040	24789479	24156432	23739690